

NAPREJ

Glasi Socialistične stranke Jugoslavije.

Uradniška nesreča.

Hudo je, ako zadene človeka nesreča. Ako se ga loti n. pr. bolezen, katere ni sam zakrivil in vidimo, da si ne more sam pomagati, čutimo z njim, ga pomilujemo in mu pomagamo. To je človeška dolžnost do človeka. Ravno tako je hudo, ako si nakopije nesrečo kdo sam po svoji krivdi z lahkomišelnim življenjem ali podobno. Ravno tako boli ta nesreča, vendar nimamo pri njej tistega pomilovanja in ne čutimo tiste dolžnosti do pomoči, kot je to v prvem primeru. Posebno še, če se take nesreče ponavljajo, in če vidimo da se nesrečnik sam prav nič ne potrudil pomagati si, ampak čaka le bogu udano ali primoiduševsko na pomoč drugu.

Državno uradništvo v Jugoslaviji je nesrečno. Beda ga tare, strgano je in lačno. Strada in hira z njim nebroj njegovih žen in nedolžnih otrok, ki so nade in up bodočnosti naše države. Poleg teh strada in umira gladi nešteto starcev-upokojencev, ki so dali vse svoje telesne in duševne sile državi, da bi imeli na starost primerno preskrbo. Stradajo starci in starke, ki so izredile in vzgojile nebroj dece, ki je danes najlažja opora države.

Ali veste, kaj je to »strada«? — Zdi se mi, da ne premisli tega nikdo, če ni tega sam že okusil. Pa tudi mnogo jih je, ki o tem mislijo, pa še danes tega ne verujejo, da državni uradnik res strada. Težko jim je verjeti, da so drugi lačni, če so sami siti vsega dobrega in najboljšega. Mnogo jih je tudi, ki vse to vidijo in tudi verujejo, pa iz gole sebičnosti nočejo pomagati. To so po večini oni, ki pri nas danes odločajo.

Zato je državno uradništvo silno nesrečno. Ali je zakrivilo samo nesrečo? — Ne! — Ali si skuša samo pomagati do boljših razmer? — Da! — Snada torej v prvi primer, ki sem ga v uvodu navedel. Splošna človeška dolžnost torej zahteva, da mu pomagajo drugi, predvsem oni, ki so iz njegove nesreče sebi skovali srečo in potem oni, katere nesreča ni še zadela. Splošna človeška dolžnost to zahteva: — hm, to že, ali kaj, ko ni čuta za človeške dolžnosti! — Dobijo pa se na vso žalost in še večjo nesrečo celo taki, ki se štulijo sami med državno uradništvo in s svojimi številnimi postranskimi zasluškami posebej in povzdigujejo vestnost in točnost v službi. Zato ne le nočejo pomagati uradništvu iz nesreče, temveč ga sili in tlačijo sistematično k tloris s svojimi zapeljivimi in slepljivimi nasveti.

To je največja uradniška nesreča. Eden izmed takih je urednik »Našega Glasu«. Dasi mu je državno uradništvo že jasno pokazalo, da mu ni za njegove brihtne nasvete glede postranskih zaslušk iz enostavnega vzroka, ker tega vse uradništvo ne more dobiti, in ker ni mogoče služiti dvema ali še več gospodarjem ob-

enem, ne da bi se zanemarljiva ena ali druga služba, tišči on naprej že mesec dni s svojo trmo v vsaki številki »N. Glasu« in sili, da bi se njegovo pojmovanje državne službe kar splošno priznalo. Pri tem je tako prost, da dopise, ki mu jih uradništvo pošilja za »N. Gl.«, če njega ne hvalijo in slavijo za veleumno iznajdbo postranskih zaslušk prekine in vplete v nje svoje litanije v tonu »starokranjskega šolmastra«. Zato ima seveda nam dobroznani namen, ki pa se mu ne bo posrečil.

Nimam namena, prerokati se z njim zaradi postarnskih zaslušk drž. nameščencev, ker bi bilo odveč. Opozoriti hočem drž. nameščence samo na nekatere stvari, ki se mi zde zaradi originalnosti vredne uvaževanja. V predzadnji številki »N. Gl.« izjavlja g. Govekar, da je lahko zadovoljen, če dobi le 25% drž. nameščencev postranske zasluške. Lep altruist in kolega, kakor se sam imenuje, ki brezbrizno prepušča kar 75% drž. nameščencev »kolegov« nemili usodi. Dalje polemizira nesmiselno, da ni pisal, da naj si poišče vsakdo svoj postranski zaslužek zato, da bi zanemarljivo svojo glavno službo. Gotovo ne, tega mu tudi ni nihče očital in če bi bil on to storil, bi sfrčal na brzo tudi iz magistrata tako, da bi živel potem res lahko od samih postranskih zaslušk. Nihče mu tega ni očital, on si je ta očitek izmislil, ker zavija, čeprav dobro ve, da je logična posledica postranskih zaslušk zanemarjanje glavne službe. Pokazal je s tem, da mu ni prav nič mar, če ima država dobro in zanesljivo uradništvo, dovolj mu je, da se tu in tam malo šušmari in da se živi. Kako bo potem z državo, ga skrbi najmanj.

Še dalje nam piše: »Nova doba zahteva novega naziranja.« Če misli pod novim naziranjem takšno, da bo naša država lahko uspevala in cvetela brez vestnega in poštenega uradništva ali pa s samo polovičarsko plačanim uradništvom, potem mu moramo že povedati, da je v hudi zmoti. Če misli, da rabimo sedaj tako naziranje, da mora imeti vsak uradnik dve ali celo tri službe, da se preživi, potem moramo to njegovo naziranje iz državnih interesov odkloniti.

»Absolutne pravice sploh ni« zahtevati od države za pošteno delo poštene plače in pošteno preskrbnino, pravi in pristavlja, da je to demokratska doba, ki ima izpodrinuti aristokratsko. O lep demokratizem. — prav po njegovem okusu: »da le 25% uradnikov živi, kaj me briga ostalih 75%!«

Na vso to njegovo pisavo, ki se človeku že gabi, mu je nekdo že povedal menda v »Jugoslaviji«, da tako ne bi smel pisati kot urednik »N. Glasu«, dovolil pa mu je to kvečjem kot literatu. Jaz pristavljam, da ne bi smel pisati tako noben literat, kvečjem kak najet in zato plačan brezdomovinec, ki mu ni mar ne država,

Izhaja razen pondeljka in dneva po prazniku vsak dan.

Uredništvo in upravnništvo: Ljubljana, Frančiškanska ulica 6-I.

Naslov za dopise: Ljubljana pošt. pred. 168. Tel. int. št. 312. Ček. rač. št. 11.959.

Stane mesečno 10 Din, za inozemstvo 20 Din. Oglasi: prostor 1 × 55 mm 80 p.

Dopise frankirajte in podpisujte, sicer se ne priobčijo. Rokopisi se ne vračajo.

Reklamacije za list so poštnine proste.

ne narod, ne družba, ampak edinole njegov lastnj žep.

Uradništvo je spoznalo, da je tak človek njegov največji škodljivec, zato se ga boji in se ga skuša otresti v svojo korist in korist celokupne države. Ali, ne še vse uradništvo. Še nekaj ga je, ki slepo sledi na zunaj lepo oblečenim, na znotraj pa grdo umazanim laži-patriotom in si pusti ob vsaki priliki nasuti peska v oči, da ne vidi njihove sebičnosti in svoje sreče. Pregovor: »če bi bil vedež, bi ne bil revež«, sem večkrat slišal od starih ljudi in prav tu je umesten. Ako bi uradništvo samo kaj mislilo, bi samo spoznalo svoje »dobrotnike«, dobre in slabe in bi se z lahkoto izognilo vsake nesreče. Tako pa bo šlo le s težavo. Naša dolžnost pa je, da mu pomagamo, ker ni samo zakrivilo nesreče vsaj celokupne ne, in ker se vsaj deloma trudi, da ozdravi svojo bolezen. Zato mu svetujemo prav prijateljsko: Če hočeš izlečiti globoke rane, očisti jih najprej z lizolom. — odstrani iz svojih vrst svoje škodljivce in zavaruj se pred njimi v organizacijah in svojih glasilih.

Državni uradnik.

KARLO KOCJANČIČ, Maribor:

Moje mnenje.

(Konec.)

Kar se tiče škode časa in sil, še par lepih: Vsak izmed omenjenih listov bo moral priobčevati mnogo vsebine, ki bo podobna vsebini drugih listov — seveda če bodo sploh izhajali. Mislim, da bi se tudi ta čas in te sile, ki jih zamudimo pri ponavljanju enega in istega, dale uspešneje izrabiti. In ali se ne zdi nikomur škoda, če bo zapisal omenjenemu krogu dobro misel, katero bi moral zapisati vsem, ki smo dobrih misli potrebni. Očitno se nikomur škoda ne zdi, ker sem videl n. pr. v »Enakosti« že par dobrih stvari, ki bi nekaj zalegle, če bi stale za vse v četrtkovem »Napreju«. Tisti, ki so jih napisali, niso čutili že več kot pol leta potrebe, da bi koristili s svojimi sposobnostmi strankini javnosti in so se komaj zdaj zbudili. Čemu? To je zadnje vprašanje, ki ga mislim danes nakratko obdelati.

Zato, ker so še čisto v stari tradiciji, da pomeni Kurja vas več kot pa zemeljska obla, in ker mislijo, da je to socialistično, če zbežijo iz Žabje vasi, ki jo smatrajo okuženo, in prepovedo Žabjevaščanom vmešavati se v kurjevaške zadeve. Ne vedo pa, da so socialistični Kurjevaščani dolžni socialističnim Žabjevaščanom prinesiti zdravil, če so res bolni. A predvsem se morajo prepričati o tem, če so bolni in če niso bolni morda Kurjevaščani sami. Brez te zavesti socialističnega sodelovanja ne bosta ne Kurja ne Žabja vas dosegli svojega namena. Veste, zakaj je italijanska socialistična stranka navzlic svoji navidezni tri- ali štirikratni premo-

Či nad fašisti tako zanič? Ker se razumejo fašisti na bombe in požige? Kaj še — na bombe in požige bi se italijanski socialisti tudi razumeli, ampak smisla nimajo tam doli dosti za enotnost in organizacijo. To je: že dober čas se razni ljudje — celo v sanem parlamentarnem klubu — trudijo dokazati, da reže kapitalist delavcu v Neapolu drugačen kruh kot pa v Turinu, da plete zani v Milanu iz njegove kože drugačne iermene kot pa v Trstu, da mu plačuje v Rimu po drugem sistemu pogrebno mezdo kot pa kolonu v Siciliji in da je reakcija v enem gnezdu nekaj povsem drugega kot pa v drugem gnezdu, ne pa povsod istovredni izraz splošne, po enotnem sistemu različno delujoče kapitalistične reakcije proti celotnemu delavskemu razredu po vsej Italiji in po vsem svetu sploh. Uspehe takšnega lokalnega gledanja kapitalističnih krivic, ki so jih hoteli vodilni sodrugi in cele organizacije tudi lokalno paralizirati, ne ozirajoč se na veliko zvezo s skupnostjo, te uspehe je potem laški socialistični proletarijat žel pri tisti strašni zadnji stavki, ko je 80 odstotkov socialistično organiziranih delavcev — in to najbolj v krajih, ki so jih fašisti najmanj ogrožali — padlo stavkujočim s drugom v krumirstvu za hrbet, pri tisti zadnji splošni stavki, ko si je italijansko razredno gibanje za par let razbilo glavo ob fašistovsko steno.

Tak duh razrednega lokalizma se urva med nas. Kdor ne verjame, bo se imel priliko prepričati se. Mirno izrekam trditev, da ni »Enakost« nič drugega kot pa izraz tega lokalizma. Mislim, da sem za to navedel par dokazov. Navedel bom še kakega. In povedal bom predvsem še par drugih vzrokov, zakaj je list navzlic vsem sklepom vendarle izšel kot strankin list. Če se mi je posrečilo »nekaterim« dopovedati, da je njihovo ravnanje za celotno stranko, za nje disciplino, enotnost, finance in zanje samo škodljivo, potem mi ne bo žal, da sem moral rabiti kako ostro besedo. Žal bi mi ne bilo končno niti v nasprotnem slučaju, ker vem, da sem storil le svojo dolžnost in da bi to dolžnost kršil, če bi molčal o stvarih, ki niso prav. Rad bom videl, če mi bo kdo na tem mestu hotel dokazati, da sem gledal prečrno — še ljubše mi bo, če ne bomo trčili časa s papirnatimi zagovori in polemikami. Vsak naj še enkrat trezno premisli, če je dobro, da se postavi preko svojih dolžnosti do proletariata do stranke, do njenih zakonikov in pa do pameti. Po njegovi odločitvi ga bomo itak spoznali, če je delal v zmoti ali pa z nepoštenim namenom.

Politične vesti.

+ Skoro vsi ministri so odšli na bogato plačana potovanja. Zadnji minister, ki se je odpeljal iz Beograd, je bil g. Rašailović, ki je prejel 40.000 K zato, da se udeleži šumarskega kongresa v Bosni. V Beogradu sta ostala sedaj samo dva ministra, in sicer g. Kosta Timotijeveć in Andra Stanić, ki predstavljata predsedništvo vlade, ministrstvo za notranje zadeve, ministrstvo za zunanje zadeve, ministrstvo za promet in poleg tega še kraljevsko oblast. Vsa druga ministrstva so ostala brez svojih ministrov in namestnikov.

+ Na albanski meji ojačuje belgrajska vlada orožniške postojanke zaradi neprestanih komitaških napadov.

+ V Moravski Ostravi so delodajalci zelo ostro nastopili proti rudariem, katerim hočejo znižati mezde.

+ Novo pogodbo med Češkoslovaško in Jugoslavijo, o kateri so sklepali v Mari-

ianskih Laznih, bodo priobčili v najkrajšem času.

+ Na Češkoslovaškem znaša število brezposelnih z njihovimi družinami vred okoli 600.000.

+ Zastopniki II. internacionale so se zglasili pri nemškem državnem kanclerju ter se informirali o gospodarskem stanju Nemčije.

+ Francoska vlada se zavzema za internacionalno orožništvo v Avstriji, češ, da jo bo samo to obvarovalo pogina.

+ Francoska vlada je preklicala izgon Nemcev iz Alzacije, potrdila pa je zaplenbo premoženja 500 Nemcev.

+ Petrogradski sovjet je občutno kaznoval novinarje sovjetskih petrogradskih listov, ker so obelodanili več resničnih vesti, ki bi utegnile delovati panično med ludstvom.

+ Sovjetsko vojno brodovje je pri svojem manevriranju v finskem zalivu potopilo 6 finskih parnikov, 25 pa jih je odvleklo v Petrograd. Finska vlada je že protestirala proti takemu »manevriranju«, obenem pa zaplenila več ruskih parnikov.

+ Sovjeti v okolici Odese z mestom vred so proglasili svojo neodvisnost ter se odcepili od Moskve. Glavni vzrok te cepitve je bilo vmešavanje centralnega eksekutivnega odbora.

+ Sovjetska vlada bo plačala za odškodnino kapit. družbi »Russo-Asiatie«, katere posestvo je nacionalizirala. 3 milijone angleških funtov. Ker pa sovjetska vlada ne more plačati, bo plačala angleška vlada, zato pa bo smela družba eksploatirati rudnike bakra, kositra, svinca, srebra in zlata. 25 milijonov juter šune in 350 milj železniške proge. To so že prečišnje koncesije, nedostojne sovjetske vlade.

+ Na Španskem je neki neznanec oddal več streliv na delavskega voditelja, Angela Cestana, ki je prišel pred kratkem iz trdnjavskega zapora. Cestana je težko ranjen.

Rudarska stavka.

Sobotna pogajanja so zaključila stavko, ki je prinesla rudarjem, če ne drugega pa vsaj dokaz, da res ni vse zlato, kar se sveti.

Odkrito povedano, mi od te stavke nismo pričakovali posebnih uspehov in sicer zato ne, ker ni bilo zanjo nič pravih priprav in, ker je bilo zlasti med zaupniki vodilne organizacije (neodvisnih) veliko nepotrebnega strahu. Ko smo opazovali te ljudi pri pogajanjih, kako so drug drugega strašili, smo takoj vedeli, koliko je ura. Šele takrat smo razumeli, zakaj so se vse tri organizacije Neodvisna NSZ in KSZ, tako branile sklicavati med stavko shode v revirjih. Šele takrat smo razumeli, zakaj so se Štefanovič, Gosar in Brandner delali tako proklete »kunštne« in zakaj so tako strašili zaupnike, obenem pa tako ponujali svoje posredovanje.

Mi smo od vsega početka vrgli vse svoje moči v to, da kar najbolj pomagamo utrditi postojanke stavkujočih rudarjev. Čeprav je naša organizacija v manjšini in bi slavo odnesli drugi, smo mi vendar nesebično pomagali, ker smo imeli pred očmi dejstvo, da bodo tudi člani naše organizacije deležni povišanja. Komaj smo pa napravili le par korakov v tej smeri, smo že videli, kako so ti koraki ostalim trem organizacijam neljubi. In takrat so se nam pričele odpirati oči, da imamo opravka z nožem, ki reže na obe strani.

Uvideli smo, da vse naše požrtvovanje ne bo nič pomagalo in, da bodo vse naše žrtve zastonj.

Mi se bomo za enkrat udali. Člani naše organizacije naj se udajo večini in naj gredo na delo, čeravno z gnjevom v srcu. Zavedajo naj se, da smo v manjšini in, da zahteva že goli princip demokracije, da se manjšina pokorava večini.

Po drugi strani si bomo pa te ptičke dobro zapomnili in že danes lahko izjavimo, da pod takimi pogoji in s takimi ljudmi ne bomo nikdar več sodelovali.

Roka se nam stiska v pest, ko se spomnimo, kako so ti zajčji junaki strasili zaupnike na pogajanjih ko se je zvedelo, da je prišla v Trbovlje kompanija vojakov.

Kaj pa je kompanija vojakov? Od kdaj pa smejo vojaki streljati na ljudi, ki se mirno zadržijo?

V celjski stavki je imel policijski komisar na razpolago najmanj 300 policajev, pa zato n bilo nikogar strah. Zapri ali ogradili so okoli 30 zaupnikov, a stavka se je vseeno nadaljevala, povrh tega so pa stavkujoči vedeli še to, da tovarna nima posebno nujnega dela.

Pri rudarski stavki je pa stvar popolnoma drugačna. Takoj prve dni je morala železnica ukiniti kar tri tranzitne vlake. Jesenski čas je pa omogočeval dobiti za stavkujoče zasilnega dela na kmetih.

A vse te silne adute, ki so jih imeli stavkujoči v rokah, so morali zmetati v koš, ker so imeli za voditelje ljudi, ki niti abc delavskega gibanja ne poznajo, povrh so pa imeli še ne vemo kakšne postranske namene.

Mi bomo o stvari še pisali in govorili. Za enkrat naj pa povemo samo to, da bi nekatere voditelje tega gibanja najrajši kar naravnost vprašali.

Zakaj niste zahtevali od Trboveljske družbe naj pokaže svoje knjige?!

Povejte nam ali je družba vas nafbala ali ste pa vi farbali rudarje, kajti le to dvoje je mogoče!

Dnevne vesti.

II. Ljublianski veliki semenj je od 2. do 11. septembra. Semenj je ogromnega pomena za naše narodno gospodarstvo.

Za pravico vojnih žrtiev. Mnogi pišejo in govorijo o invalidskem zakonu. Gospodje okrog »Jutra« mu posvečajo veliko pozornost. Dan za dnem seznanjajo javnost z dobrotami, ki jih užlvaio vojne žrtve po novem invalidskem zakonu. Invalidi, vdove in sirote bi bili gospodom bolj hvaležni, če bi javnosti povedali, da bolji hvaležni, če bi javnosti povedali, da trpijo pomanjkanje in glad pri vsej naši bogati in kulturni državi ter pri vsem velikem invalidskem davku. Zakon je že sam na sebi slab, največkrat pa prizadeti niti tega ne dobe, kar zakon predvideva. Predvsem je treba omeniti, da je pravilnik o izvaianju invalidskega zakona izšel celih osem mesecev pozneje kakor zakon. sam. Izšel je sedaj, ko gre zakon že v pokoj. To je tisto bliščeče delo, ki ga proslavljajo gospodje okrog »Jutra«. Obetajo nam nov zakon, toda invalidi, vdove in sirote dobro vemo, da ne bo nič pomagal nov in boljši zakon, če se ne bo pravilno in dosledno izvaial. Veliko je že bilo obljub in še večje so bile prevare. Bližajo se zopet volitve. Gospodje okrog »Jutra«, bodite prepričani, da vas ne bomo imamo kajti danes dobro vemo, komu se imamo zahvaliti za svoj obupni položaj. Gospodje, vprašamo vas: kako se nai preživlja vdova z 4 otroki, ako znaša niena pokojnina mesečno 6 K s 50% poviškom — je

9 K, vzgojevalnina za enega otroka znaša 4 K s 50% poviškom — je 6 K, torej pokoinina in vzgojevalnina za 4 otroke 33 K; 200 K pa znaša dodatek. Vdova brez vsakega premoženja in z 4 otroki dobiva mesečno 233 K. Vdove so v tem slučaju prisiljene naporno delati na polju ali v tovarni za ubogih 30 K dnevno. Kljub temu pa ne morejo živeti s 1133 K mesečno. Danes tudi višji uradnik s 5000 do 6000 K ne more izhajati. Konstatiramo, da je danes 95% vojnih sirot jetičnih. Gospodje, kaj to pomeni? To pomeni uničenje mladine, ki je cvet naroda in bodočnost države. Ako ljubite narod in domovino, pomagajte tam, kjer je pomoč nujno potrebna. Skrajni čas je, da rešite to, kar se še da rešiti! — Invalidi, vdove in sirote.

Rudarska stavka v Trbovljah in »Jutrova klika«. Klika okoli »Jutra« ima sledeči sistem: »udaril bom pastirja in razbežale se bodo ovce«. Gospoda porablja stavke, da ubije in prežene delavske voditelje — ona dobro ve, da gre paralelno s političnim in strokovnim delom, kulturno in prosvetno delo. Tega poslednjega se gospoda najbolj boji, zato pa hujša na delavstvo policijo in žandarmerijo. »Jutro« piše in zabavlja, češ, da so delaci pijanci! Gospoda, ne sedijo li vaši poverjeniki na okrajnem glavarstvu v Celju? Ali je treba tem gospodom vse predloge in opozorila donesti na krožniku? Ali so plačani samo zato, da izganjajo delavske voditelje iz Trbovelj — ali morda tudi zato, da v svojem območju vidijo socialna zla ter jih lečijo pri korenini? Zakaj tedaj dovoli celjsko okrajno glavarstvo točenje alkoholičnih pijač v Trbovljah. Ali zato, da državotvorno »Jutro« lahko zabavlja čez delavce — a da gospodje, ki nič ne mislijo fundamentalnega, ostanejo »čisti«? Od celjskega okrajnega glavarstva pa pričakujemo, da se pobriga tudi v tem smislu v bodoče za delavstvo ter slednjega prostovoljno opere sramote, katerega ga »Jutro« dolži — mi si pa ostanemo v svesti, da s tem okr. glav. ni storilo drugega kot samo svojo dolžnost. — Zanimivo je ponašanje g. ministra Žerjava, ki je bil naprošen, da intervenira, da ne pride do stavke — a je odklonil. Toda premislimo zadnje afere: Kamenarovič in J. B. odpusti Praprotnika ker je delal za fond »demokratske« stranke preveč pridno — na škodo J. B. Praprotnik ustanovi svojo banko (Slav. B.), ki ima 51% delnic »trboveljske« družbe. Torej so Praprotnik oz. novi »volilni« fondi dem. stranke interesirani na stavki trboveljskih rudarjev. Zato to bevskanje »Jutrovcem« — zato imenujejo stavko »politično«, da bi lažje ribarili v kalnem. Tako delajo divji nacionalisti s svojimi konacionalci! — V krvi, ki jo preliwa demokratska stranka, se bo sama udušila!

Ne pošiljajte denarja v pismih. V Mariboru so aretirali neko pošto uradnico, ki je osumljena, da je kradla denar iz pisem. Prišli so ji na sled na ta način, da je odpošiljatelj, ki mu je izginil denar, poslal druge dne zopet denar s priporočenim pismom in ga potem pred ekspedijo zahteval nazaj. Pismo pa je bilo že odprto in manipulajoča uradnica ni mogla utajiti svojega dejanja. — Ni čudno, da se kaj takega zgodi, ko pa je vendar znano, da se sedaj preganjajo uradniki, ki je 1. 1920. odkril tatvine dolarjev na glavni pošti. Kontrolni uradniki pa, ki so popivali z obsojenci v uradu in po gostilnah, sede še sedaj na svojih mestih ter so med tem časom celo avanzirali. S takim postopanjem poštna uprava le podpira plenilce pisem v njihovem nepoštenem delu. Mariborska afera pa ni edini slučaj te vrste. Poštno ministrstvo naj vendar ponkret nekaj ukrene, da se ne bodo ponavljala ta poneverjenja.

V Belgradu je 25. t. m. zapeljal z avtom bančni uradnik Aleksa Ostojić v voz

nekega gardnega kapetana. Ta ga je udaril s sabljo po rami. Ko pa je neznan kapetan v drugič sročal Ostojića, mu je s sabljo razklal glavo. Bančni uradnik sedaj umira, neznanega gardnega kapetana pa išče policija.

Ljubljana.

»Svoboda« v Spodnji Šiški. Danes, v torek šahovska vaja. Pridite vsi igralci in igralke. Gostje dobrodošli. — Načelnik.

Sestanek ljubljanskih maturantov iz leta 1897 (razr. prof. Vodušek), se bo vršil dne 5. septembra v salonu Mrakove restavracije na Rinski cesti. Sestanek ob 7. zvečer. Prijave sprejemata do 2. septembra mestni fizik dr. Rus in mestni katehet Ign. Zaplotnik.

Društvo stanovanjskih najemnikov za Slovenijo opozarja, da se bo vršila prihodnja javna odborova seja v sredo dne 30. avgusta t. l. ob 20. v veliki dvorani Mestnega doma. Društvena pisarna daje članom dnevno od 18. do 20. informacije Sv. Petra cesta šte. 12 pritrilčno, desno.

Celje.

Volilni imenik na okoliški občini je od 28. t. m. razgrnjen. Sodrugi prepričajte se, če ste vsi vpisani.

Popravek: Prejeli smo sledeči dopis: Na podlagi § 19. tisk. zakona zahtevam, da v Vašem listu pod zaglavjem »Celje, Cvetke iz stavke pekovskih pomočnikov« natisnete sledeči popravek: Ni res, da ima pek Lopan, veliko gnojno rano na roki, temveč je res, da velike gnojne rane na roki nima. Ni res, da ko so stranke to videle, so trumoma zapuščale tega čudnega peka kot podgane potapljačo ladjo, temveč je res, da stranke tega niso videle ter tega čudnega peka niso trumoma zapuščale. Ni res, da bodo bolniki, ko bodo za to zvedeli, delali kisle obraze, temveč je res, da kisljih obrazov ne bodo delali. — Celje, dne 26. avgusta 1922. — Jakob Lopan, pekovski moister.

Mučitelji mladine na delu! Odkar je v Celju stavka pekovskih pomočnikov, so gg. pek. mojstri začeli mučiti mladotne vajence. Po zakonu o zaščiti delavcev §§ 16, 17, je nočne delo za vajence in ženske prepovedano. Mojstri se pa na zakon in paragrafe poživžgajo tako, kakor se je Nemec Achleiter poživžgal na obravnavo. Poleg vajencev pa delajo narodni socialisti (jugoslov. fašisti) stavkokazi in ženske. Triumf vsega stavkolomstva je pa napravila g. Vošnjakova, ker zaposluje tudi jetnike, ki jih dobiva iz zapora (kakor je videti brez paznikov), paznika pa nadomeščajo gospodične. Stariši ubogih vajencev se pa tudi prav nič ne zgamejo ter pustijo mirno izkoriščati svoje otroke za kapitalistične treburjarje. Gospodu inspektorju dela priporočamo, naj posveti izkoriščevalcem in mučiteljem mladine malo več pozornosti kakor dosedaj! Stariše pa pozivamo, naj se zgledajo v **Delavskem tajništvu**, kjer se jih bo podučilo o zaščiti mladine pred mučitelji.

Živinski sistem pijancev. Tisti, ki dosti pije, ima možgane zmešane, kakor je zdravniško dokazano. Vsled tega ni čudno, da postajajo ljudje živina; in živina je pametnejša kot ljudje. Takih ljudi je mnogo na svetu in tudi tam, kjer pravijo, da so nastavljenici zadovoljni, po izjavi gosp. Simnica. Če pa greš po delavniku in hočeš govoriti z nastavljencom, te naženejo, češ, da se mora delati. To so ukazali oni gospod, ki radi pijejo in ljubijo ženske noge itd. Bog ne daj, da bi se predrznili nastavljenec upirati takim dikam, ki samo kvarijo stvar in dajo končno prav našemu svoječasnemu dopisu. To je zato, ker nismo »Lehrbubi«, g. Simončič. G. poverjenika tiskarniških delavcev pa prosimo, da pogleda, kako je z nadurnim delom, ker je vladal moraš. Ali je prijavljeno in če se je izvršilo glasovanje? 1/2 uslužbenecv ni bilo zato, ker jih je samo osem delalo.

Slov. občinski odborniki v celjski okolici v protialkoholnem gibanju. Občinski svet celjske okoliške občine je pred-

lagal sledeči apel, kateri je bil tudi sprejet: Kr. okrajno glavarstvo kot obrtna oblast v Celju! Oziraje se na vedno prošnje za podelitev novih in obnovitev starih gostilniških koncesij v občini okolice Celje, si dovoljujemo predložiti sledečo prošnjo v blagohotno upoštevanje: Poznavajoč siromašne odnose okoliških občanov, posebno delavstva, vsled vedno naraščajoče draginje, prosimo najvljudneje, da se zabrani vsaka oddaja ali obnova gostilniških koncesij, ker je za današnji gospodarski obstoj občanov edinole protialkoholno gibanje eminentne važnosti. Ako bi se pa kje proti naši želji oddala koncesijska listina, prosimo, da se v polnem obsegu upošteva obrtni zakon, ki predpisuje za izvrševanje gostilniške koncesije kakor vsake druge koncesije zato izučene faktorije. Le na ta način se pripomore po naših močeh, da odpravimo skupno madež Slovenije, po izjavi vladarja, da je Slovenija sicer lepa, a preveč z pijanci obljudena. Prosimo, da se blagohotno upošteva naša prošnja.

Misli ob rudarski stavki.

»Pojdite v Trbovlje in na lastne oči se lahko prepričate, da rudarji, navzlic slabim prejemkom in težkemu delu, vendarle še boljše izgledajo kot n. pr. železničarji, ali pa državni nameščenci! Obklečeni so pa vsi boljše in tudi se v trboveljskem revirju proda toliko dragega alkohola kot nikjer drugod v Sloveniji. Morda ta konstatacija ni vseč, a mi smo zato tu, da povemo čisto resnico in ne zato, da varamo rudarje in ostalo javnost.«

(Varalice rudarjev in javnosti, »Jutro« št. 200.)

Posebno zadnji stavek je značilna slika, kako zabrusijo med svet gotovi poročevalci z lahko vestjo nekaj zelo potvorjenih dejstev brez vsake utemeljitve, v svrhu oblatenja gotove stvari, ki se jim zdi nesimpatična. Taka uporaba pretiravanja nekaterih dejstev je zelo priljubljena — ponajvečkrat pri vseh strujah, ki zavzemajo v javnosti važne politične postojanke. Je to zelo ostudno orožje, neke posebne vrste okuževalni aparat, ki hoče s svojim zastrupljanjem povzročiti slepoto v masi, da ne bi opazovala dogodke z lastnimi očmi, in da jih ne bi potem tudi z lastnimi možgani preiščevala. Dandanes je resnica izgubila vsako veljavo, — (ne povsod!) Še celo, kadar se napiše resnica, se napiše tako, da postane resnica več kot resnica ali pa manj kot resnica.

V trboveljskih revirjih stavkajo rudarji. Stavkajo — zapeljani ali nezapeljani. Gotovo pa ne stavkajo sebi v zabavo, temveč zaradi tega, da si priborijo dostojno življenje, kar ga brez dvoma kot rudarji, ki so najbolj trpeči sužnji sedanje družabne oblike, najbolj potrebujejo. Ne bom razpravljala o stavki. Hočem podati samo čisto resnico, ne »čisto« resnico — podati hočem rezultate opazovanj, ki so se v nekaj letih mojega bivanja v Trbovljah združile v jasno sliko — čisto naturalistično, brez vsakih ugank in fata morgana.

Torej: »Rudarji navzlic slabim prejemkom in težkega dela vendarle še boljše izgledajo kot drugi ročni in duševni delavci — in so boljše oblečeni kot ti.« Neverjetno se mi zdi, da se taka sodba napiše brez komentarja. Ali si misli član kar delavsko bedo samo v raztrganih cunjah — v jetičnih obrazih? Rudarji, iz

gori zapisanih besed se vas bo smatralo za bedne in lačne šele takrat, ko boste hodili napolnagi po cestah in boste kar trumoma umirali gladi! Zelo naivno! Tisti člankar vas je gotovo videl ob plačilnem dnevu, ko se oblečete v najboljše, kar imate. Pa tudi tedaj se ne more primerjati vaša obleka z drugimi, predvsem pa ne z eleganco mladih državnih name-

Izdajatelj: Zvonimir Bernot (v imenu pokr. odb. SSJ).
Odgovorni urednik: Anton Podbevšek.
Tisk Učiteljske tiskarne v Ljubljani.

! Kar je res, je res !
Testenine

„PEKATETE“

so tako okusne in tečne, da so splošno hvaljene. Zahtevajte jih pri trgovcih!

ščenk. Samo malo naj pogledajo tisti, ki sodijo bedo dandanes samo po obleki po Zablji vasi, po Dobrni in po drugih delavskih kolonijah, pa bodo videli čisto drugačne slike. Napolnake otroke, zgarane može in žene v svinjskih bajtah, nad katerimi se vlečejo svinčene saje. In če ima kateri lepo obleko — jo ima samo eno — in tisto za vse proste dni, za petek in svedek. In tisto: »Boljše izgledajo«... Smejal bi se temu, ko bi ne bili tako resni časi. Torej, rudar, če nisi oglodan do kosti — še ne čutiš pomanjkanja! Zelo modro! Jaz pa trdim, da nima niti eden izmed jamskih delavcev zalitih kosti, in da še ni nobenega delavca zadela kap zaradi masti. Pač pa so posebno jamski delavci silno suhi in tudi veliko jetičnih je med njimi. Ne samo od prenapornega dela — temveč tudi zaradi pomanjkanja. Tako telo, ki veliko dela — potrebuje tudi veliko hrane. In te se ni moglo do sedaj privoščiti. Osobito, ker je v Trbovljah veliko večja draginja kakor v Ljubljani. Tistih par kronic razlike pri živilih v konzumu ne pomeni nikake olajšave — ker so druge reči zato dražje. Mleko nas stane 18 K! Pameten človek ne bo sodil bede po nekaterih debelih izjemah — in sploh ne po telesni

obliki delavčevi — temveč po delavski masi, kjer ni najti debeluharjev — kakor pri višjih državnih nameščencih, pri trgovcih, mesarjih itd. Ali pa primerjajte štatistiko bolezni trboveljskih šolskih otrok — z drugimi! In veliko teh bolezni, največ, so posledice slabe prehrane, posledice sestradanosti in izdelanih mater!

(Konec prih.)

UČITELJSKA TISKARNA

LJUBLJANA, FRANCISKANSKA ULICA STEV. 6

REGISTROVANA ZADRUGA Z OMEJENO ZAVEZO.

TISKOVINE ZA SOLE, ŽUPANSTVA IN URADE. NAJMODERNEJŠE PLAKATE IN VABILA
ZA SHODE IN VESELICE

LETNE ZAKLJUČKE

NAJMODERNEJŠA UREDBA ZA
TISKANJE CASOPISOV, KNJIG,
BROSUR ITD.

STEREOTIPIJA. LITOGRAFIJA.

Ali ste že okusili

„LUKUL“ ???

naš prvi edini domači juhini izvleček (zabela), kateri

Zahtevajte v vseh trgovinah!

prekosi

Ne pošiljajte našega denarja v tujino!

vsled izdatnosti okusa in cene vse druge izdelke.

Izdeluje: „LUKUL“, družba z omej. zavezo, Ljubljana.

Sprejemem starejšega

kleparskega pomočnika

v trajno delo; če je dober delavec, plačam čez tarifo.

Franc Tašker, stavbeno in galanterijsko kleparstvo, Celje.

SUKNO

za promenadne in športne obleke
v bogati izbiri

A. & E. Skaberné
Ljubljana, Mestni trg št. 10.

Pletene jopice,
rokavice, nogavice,

po najnižjih cenah pri

A. ŠINKOVIC nasl. K. SOSS,
Ljubljana, Mestni trg 19.

Veleindustrijsko podjetje v Bosni
išče zmožnega

tesarskega polirja.

Ponudbe naj se vpošljejo pod šifro „Tesarski polir“ na
upravo „Naprej-a“.

Najzanimivejše

Ljubljanskega veleselma

bode brez dvoma

oddelek št. F 123—124

trgovskega paviljona in razstavišča. Vse najpraktičnejše,
najlepše in najboljše, kar je svetovna tehnika v stroki

šivalnih strojev

dosedaj iznašla in preiskusila,

razstavi svetovna trdka

! Singer-šivalni stroji !

Bourne & Co.

v svojih paviljonih na ogled. Najmodern. šivalne stroje bo

gonila električna sila

kar prihrani čas in denar.

To ni življensko vprašanje samo tvornic marveč velja danes
prihranitev časa in denarja posebno za rodbino.

Obisk

teh paviljonov Vam bo donesl več koristi in zabave kot
vse senzacionalne kino-predstave!

NAKUPOVALNA ZADRUGA

r. z. z. o. z.

V LJUBLJANI, Dunajska cesta 33 („BALKAN“)

Uvoz

Deželni pridelki, žito, mlevski izdelki
vseh vrst. — Kolonijalno specerijsko
blago, spirituose, mast, slanina, mesni
izdelki.

ZOAZI

Telefon 366. Brzjavni naslov: Nakupovalna Ljubljana.
Čekovni račun št. 10.473.